

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه - کابل
۲۳ فبروری ۲۰۲۱

یونس نگاه

زبان مادری مردم جهنمی، تلخ است یا شیرین؟

زبان مادری هم نیاز است و هم حق. خوب است مردم به اهمیت زبان مادری‌شان آگاه شوند، ولی آن‌عه نویسندگان و شاعران ما که برای شیرینی و برتری خاص زبان مادری خود مقاله و شعر می‌سرایند دچار توهم‌اند. هیچ زبان مادری ذاتاً ناشیرین وجود ندارد. کلمات را مفاهیم نهفته در آن‌ها شیرین و تلخ می‌سازند، نه فقط موسیقائی و ترکیب ویژه اصوات. نان، روتی، دودی، برید و اکمک همه شیرین‌اند. جگره، جنگ، وار و سیواش همه تلخ‌اند. در هریکی از زبان‌های ازبیک، ترکمنی، بلوچی، پشتو، نورستانی، قزاقی، قیرغیزی، فارسی و پشه‌ئی آن‌قدر ترانه و شعر و قصه‌های شیرین است که صدسال بشنوی و لذت ببری. اما به اندازه عقب‌ماندگی شهر، ده، خانه، خانواده و اذهان ما این زبان‌ها نیز در مقایسه با رقیبان خارجی‌شان قاصراند. کتاب‌ها برای درک شیرینی یا تلخی فارسی مرجع مناسب نیستند. بهتر است به کوچه‌های کابل، مزار، بلخ، دوشنبه، تهران و اصفهان قدم بزنید تا متوجه شوید که زندگی در این شهرها به نسبت پاریس، نیویارک، ستامبول، لندن و سدنی چه طعمی دارد. برای آن‌که بدانیم پشتو زبان بهشت یا جهنم است کافی نیست که به دیوان‌های رحمان بابا، لندی‌های دهقانان و چوپان‌ها، ترانه‌های کارگران و مسافران استناد کنید، بلکه بهتر است به پیشاور، کراچی، هلمند، وزیرستان، کابل و قندز بروید و ببینید که مردم در آتش زندگی می‌کنند یا کنار جوی شیر و عسل.

زبان آئینه روزگار ماست. روزگارت اگر شیرین و بهشتی باشد در زبانت نیز ترانه‌های شیرین جاری می‌شود. خانه‌ات اگر در آتش باشد، زبانت نیز پر از قصه‌های دوزخ است.